

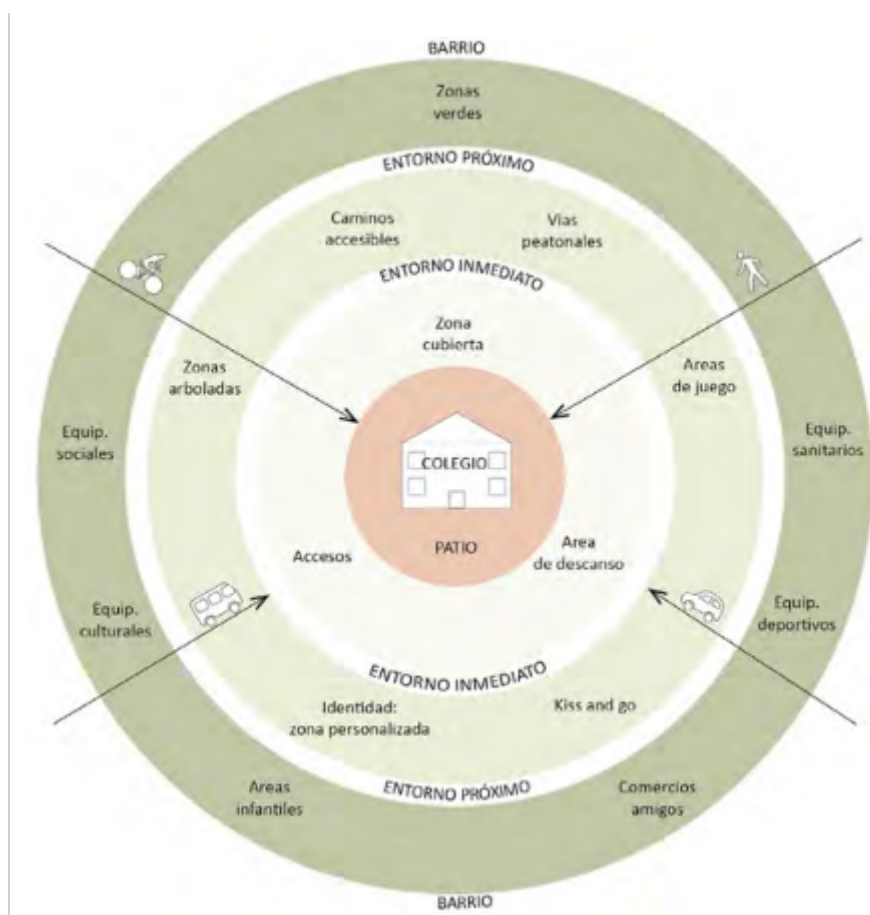
ESKOLA-INGURUNEAK ETA HAIEN EGINKIZUN ERALDATZAILEA GIZARTEAREN ERRONKEN AURREAN

Posted on 05/06/2023 by Naider

Gure hirien eta hiri-inguruneen **hirigintza-eredua aldatzeko** zurrumbilo baten erdian, lanean ari gara, korrika eta presaka, **espazio publikoa biztanlearekin atseginagoa izan dadin eta sozializazioa, erosotasuna eta naturarekiko kontaktua bultzatu daitezen, bai eta motorrik gabeko mugikortasuna ere**, ibilgailu pribatuaren kaltetan. Hori guztia bertan bizi diren pertsonen bizi-kalitatea eta ongizatea handitzeko eta hiriak bizitzeko gune erakargarri eta iraunkorrak izateko. Horien adibide dira Bartzelona eta bere superetxadiak, Paris 15 minutuko hiri gisa eta Freiburg alemaniarra hiri ekologiko eta jasangarriaren adibide gisa.

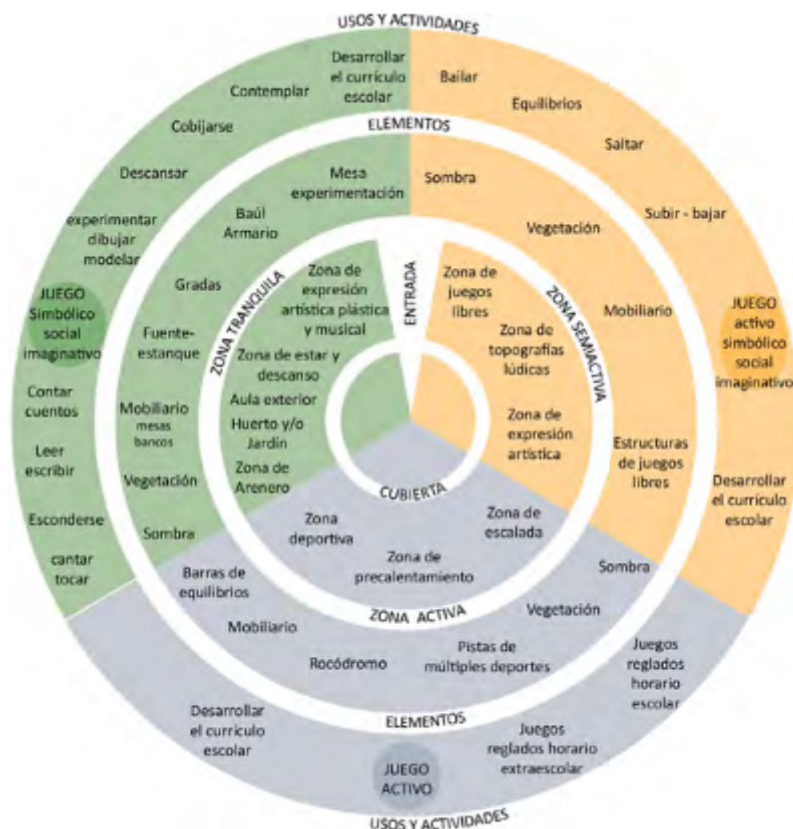
Horren guztiaren ondorioz, **hiri-ingurunea** zer den eta zer eskaini beharko lukeen **birplanteatu** eta birformulatu da. **Ikuspegi estanko eta segmentatu batetik ikuspegi ekosistemiko batera** igarotzen gara: begirada integral eta diziplina anitzekoa, giro jakin bateko elementu biotiko eta abiotiko guztiak aintzat hartzen dituen, eta elkarren artean oreka eta ongizatea bermatzeko dauden harremanak eta elkarreraginak. Begirada horrekin hasi ginen espazio horiek eman beharko lituzketen zerbitzu ekosistemikoak aztertzen.

Premisa horren pean, **eskola-inguruneek** osatzen duten **ekosistema interakzio-espazio gisa** aurkezten da, eta aldagai horiek guztiak balioan jarriko dituen **ikuspegi integral baterako trantsizioaren bidean** dago. Haurrak zaintzeko espazio giltzarri bat dela esan dezakegu, espazio horiek protagonismo handia hartzen baitute beren bizitzetan, bai horietan ematen duten denboragatik, bai hezkuntza-espazio eta sozializatzaile gisa jokatzeko duten paper erabakigarriagatik, eta espazio hori ikastetxeak kokatuta dauden auzoetako bizilagunentzat ere hedatzen da. Eta familiei, lan-ekosistemei eta etorkizuneko belaunaldiari, azken batean; horra tximeleta efektua. Ekosistema baten adibide argia da. Ekosistema horretan, elkarri oso lotuta dauden hainbat elementu elkarreragiten dute, eta, orain arte, elementu gehienak oharkabean igaro dira.

Iturria: [Guía de diseño de entornos escolares](#), Madrileko Udala (2017)

Eskola-ingurune horren muga geografikoak non jartzen ditugun, kontuan hartu beharreko elementuak eta elkarrekintzak zabaldu, dibertsifikatu eta konplexutu egiten dira. Zer elementuk definitzen dituzten eta espazioan nola banatzen diren komunitatearen osasunean eta ongizatean eragin zuzena duten faktoreak dira, eta egokituko zaizkion erabilerak baldintzatzen ditu, sozializatorako, ikaskuntzarako, jolaserako, kirolerako eta curriculumerako espazio gisa.

Iturria: *Guía de diseño de entornos escolares*, Madrileko Udala (2017)

Eskola-inguruneak osasun-gune sustatzaile gisa ulertu behar dira, eskola-ingurune osasungarriak izan behar dute. Haurtzaroa etapa erabakigarria da giza garapenean, haurtzaroan eta helduaroan osasuna baldintzatuko duten etengabeko aldaketa biologiko, psikologiko eta sozialek markatuta. Eskolako jolastokietan eta haien inguruetan esku hartzeak, beraz, aukera estrategikoa eskaintzen du aurrean ditugun haurren osasunari eta garapenari buruzko erronkei heltzeko, eta, gainera, gizarteko belaunaldien arteko bizikidetza eta elkarreragina sustatzeko guneak dira. Osasunaren kontzeptu honetan **ikuspegi integral eta ekosistemiko**aren garrantzira itzultzen gara. Osasuna eskaintzen duen espazio batek kontuan hartu behar ditu **osasunean eragiten duten aldagai guztiak, bai fisikoak, bai emozionalak**.

atseginak eskaintzen dituztenez; ikuspuntu fisiko eta emozionaletik espazio seguruak eskaintzen dituztenez.

Naturak osasunean zehazki duen eraginean arreta jarritz, zenbakiak agerian uzten dute haurren ongizate fisikoan (Dadvand et al., 2015) eta emozionalean (Moll et al., 2022) naturarekiko kontaktuak duen garrantzia. Horrela, bizimolde hiritarrago batetik eratorritako naturarekiko kontaktu horren faltak naturako defizitagarriko nahasmenduak ekar ditzake, eta horrek ahulago egiten gaitu aldarre negatiboekiko eta gure gaitasun atenzionalen murrizketekiko (Louv, 2020). Are gehiago, "*Childhood nature connection and constructive hope: A review of research on connecting with nature and coping with environmental*" eta "*Green Breaks: The Restorative Effect of the School Environment 's Green Areas on Children' s Cognitive Performance*" bezalako ikerketek agerian uzten dute naturadun eskolek haurren erresilientzia areagotzen dutela eta haien estresa arintzen dutela eta haien gaitasun atenzionalak hobetzen dituztela. Gainera, haurtzaroko naturarekiko harreman hori ingurumenaren aldeko jarrerekin zuzenean lotuta dagoela ikusi da.

Beraz, aldagai bakar batean (natura) esku hartuz, baina gainerako elementuekin duten harremana kontuan hartuta, zuzenean edo zeharka faktore askotan nola eragiten dugun ikusten dugu (erosotasun termikoa, estetika, ingurumen-kalitatea, ongizate emozionala eta ingurumenaren aldeko jokabideak sustatzea, besteak beste, hezkuntzakoaz gain). Adibide bat gehiago gure ekosistema bakoitza begirada holistikoaren ikuspegitik birpentsatzen eta eraldatzen jarraitzeko beharra defendatzeko. Horrenbestez, eskola-ingurune osasungarriak gure **gizarteko harremanak eta gizarte-, hezkuntza- eta ingurumen-jokabideak eraldatzeko ahalmen handia duen gune estrategiko gisa** aurkezten dira.

Hau da NAIDERen udaberriko argitalpenean jasotako artikuluetako bat.

Irudi nagusia: Bernard Spragg. NZ, Flickr

